

MA·RA

Raha-automaattien hajasijoitusjärjestelmän säilyttäminen on kannatettavaa

HE 135/2021 vp

Eduskunnan hallintovaliokunta 16.11.2021
Lakimies Kai Massa

Hajasijoitusjärjestelmän säilyttäminen tärkeää

- Hallituksen esityksessä ehdotetaan raha-automaattien hajasijoitusjärjestelmän säilyttämistä.
- **MaRa pitää hajasijoitusjärjestelmän säilyttämistä erittäin kannatettavana**. **Rahapeliautomaateista saatavat korvaukset Veikkaus Oy:ltä muodostavat ravintola- ja liikenneasemasektorin yrityksille tärkeän ja merkittävän tuloerän.** Peliautomaateista saatavia tuloja ei voi korvata muilla tuloilla. Rahapeliautomaateista saatavilla tuloilla turvataan osaltaan monimuotoiset palvelut eri puolella Suomea. Sijoituspaikkakorvauksilla on ratkaiseva merkitys varsinkin syrjäseutujen ja pienten paikkakuntien yrityksille, työpaikoille ja palveluiden säilymiselle.

Hajasijoitusjärjestelmän säilyttäminen tärkeää

- Rahapeliautomaatilla pelaamisessa on suurilta osin kysymys satunnaispelaamisesta. Moni asiakas pelaa rahapeliautomaattia silloin tällöin ostoskäynnin aikana tai ajanvietteenä ravintolassa tai liikenneasemalla asioitaessa.
- Rahapelihaittoja voidaan vähentää:
  - pelaajan pakollisen tunnistautumisen mahdollistavilla **pelaamisen hallinnan välineillä**
  - **tehokkaalla ikärajavalvonnalla** ja
  - arpajaislakiin uutena asiana säädettävällä **rahapeliautomaattien omavalvonnalla**
- Veikkaus on jo vuoden 2021 alussa siirtynyt aikaistetusti tunnistettuun pelaamiseen rahapeliautomaattipelaamisessa. Pakollinen tunnustautuminen kasvattaa merkittävästi pelaamisen kontrollia ja aktivoi kattavien pelaamisen hallinnan välineiden tarjoamisen asiakkaille.

MA·RA

Tehokas valvonta

- **Lakiehdotuksen mukaan raha-automaatit tulee sijoittaa siten, että niillä pelaamista voidaan esteettömästi valvoa**. Niitä ei saa sijoittaa siten, että niiden käyttäminen voi vaarantaa turvallisuutta tai aiheuttaa järjestyshäiriöitä.
- **Vastuullisessa rahapelaamisessa myös ikärajavalvonnan on oltava tehokasta.** Rahapelaamista valvotaan myyntipaikoissa lainsäädännön ja Veikkauksen ohjeiden mukaisesti. Jo nykyiset käytännöt täyttävät ehdotetun säännöksen vaatimuksen.
- Siirtyminen tunnistettuun pelaamiseen helpottaa myös ikärajavalvontaa. **Ehdotettu omavalvontasuunnitelman laatimisvelvoite rahapeliautomaatin sijoituspaikkaan tehostaa entisestään rahapelaamisen valvontaa**.

MA·RA

Peliautomaattien piilottaminen mahdoton vaatimus

- Hallituksen esityksen 16.2 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa on annettu esimerkkejä sijoitteluperiaatteista. Esimerkin mukaan rahapeliautomaatit tulisi sijoittaa siten, että liiketilassa asiointi olisi mahdollista ilman näköyhteyttä peliautomaatille.
- **Rahapeliautomaatteja on mahdoton sijoittaa niin, että henkilökunta pystyisi valvomaan tehokkaasti peliautomaatteja ja asiakkaat voisivat asioida liiketilassa ilman näköyhteyttä rahapeliautomaateille. Rahapeliautomaattien näkyvä esillä olo on edellytys tehokkaalle valvonnalle.**
  - Rahapeliautomaatti on sijoitettu esimerkiksi ravintolasaliin niin, että siihen on hyvä näköyhteys baaritiskiltä. Liikenneaseman myymälätilassa peliautomaatti on sijoitettu niin, että henkilökunta näkee peliautomaatit kassalta. Asiakkaat näkevät rahapeliautomaatin asioidessaan tai oleskellessaan ravintolassa tai liikenneasemalla.

MA·RA

Peliautomaattien piilottaminen mahdoton vaatimus

- **Rahapelipeliautomaattien piilottaminen asiakkailta olisi myös käytännössä mahdoton toteuttaa suuressa osassa Veikkauksen myyntipisteitä**. Liiketiloissa ei ole sellaista paikkaa, jonne rahapeliautomaatin voisi siirtää katseilta piiloon. Mitä pienempi liiketila, sen mahdottomampi vaatimus on yritykselle. Esitys johtaisi siihen, että valtava määrä yrityksiä jäisi ilman peliautomaattia.
- **Toimivan hajasijoitusjärjestelmän periaatteena on avoin, näkyvä ja vastuullinen rahapelaaminen**. Peliautomaattien piilottamisvaatimus johtaisi järjestelmän romuttumiseen, joka olisi myös hallituksen esityksen tavoitteen vastaista.
- **MaRa esittää, että 16.2 §:n perusteluista poistetaan esimerkki peliautomaattien piilottamisesta.**

MA·RA

Peliautomaattien sulkeminen tiettyyn kellonaikaan

- Hallituksen esityksen perusteluissa on esimerkki, jonka mukaan peliautomaatit pidettäisiin suljettuna tiettyyn kellonaikaan.
- MaRa katsoo, että peliautomaatit tulee voida pitää avoinna silloin kun liiketilakin on avoinna ja siellä asioi ihmisiä.
  - Esimerkiksi monipuolisia palveluita tarjoavilla liikenneasemilla ei ole mitään tarvetta sulkea peliautomaatteja tiettyyn kellonaikaan. Kun liikenneasemaa pidetään auki, niin kaikki liikenneaseman monipuolisia palveluita tarvitsevat asiakkaat ovat tervetulleita.
  - Kun ravintola avataan, tällöin ravintolan kaikki palvelut tulevat asiakkaiden käyttöön. Peliautomaatit ovat ravintolassa pelattavissa siihen asti, kunnes ravintola sulkee ovensa. Olisi mahdoton ajatus, että ravintolan peliautomaatit pitäisi sulkea aiemmin.
- **MaRa esittää, että 16.2 §:n perusteluista poistetaan esimerkki, jonka mukaan peliautomaatit pidettäisiin suljettuna tiettyyn kellonaikaan.**

MA·RA

Rahapeliautomaattien omavalvonta

- Ehdotuksen mukaan Veikkauksen lisäksi myös rahapeliautomaatteja tiloissa pitävä yritys olisi velvollinen laatimaan omavalvontasuunnitelman (uusi 16 a §).
- **MaRa katsoo, että omavalvontasuunnitelman laatimista koskeva velvoite antaa hyviä välineitä lainmukaisen ja vastuullisen rahapelaamisen toteutumiseen ja henkilökunnan osaamisen varmistamiseen**.
- MaRalla ja sen jäsenyrityksillä on jo ennestään paljon osaamista alkoholi-, tupakka- ja elintarvikelainsäädäntöön liittyvästä omavalvonnasta.
- Omavalvonnan käytännön toimivuus edellyttää, että omavalvonnasta ja sen yksityiskohdista keskustellaan yhdessä viranomaisten, Veikkauksen ja kumppaniyrityksiä edustavat järjestöjen (MaRa ja PTY) kanssa.

MA·RA

Rahapeliautomaatista saatavien tulojen pienentyminen

- Vuonna 2019 kumppaniyrityksille maksettavat korvaukset rahapeliautomaateista olivat noin 80 miljoonaa euroa. Rahapeliautomaattien määrän vähentäminen, tunnistautuneeseen pelaamiseen siirtyminen ja pelinhallinnan välineet tulevat laskemaan kumppaniyrityksille maksettavia korvauksia merkittävästi.
- **Veikkauksen arvioiden mukaan kumppaniyrityksille maksettavat korvaukset pienentyvät toimenpiteiden seurauksena jopa 50 miljoonalla eurolla.**
- **MaRa pitää arviota erittäin huolestuttavana, koska peliautomaateista saatavien tulojen pienentyminen vaikuttaa negatiivisesti kumppaniyritysten liiketoimintaan, palvelujen tarjontaan ja mahdollisuuteen työllistää.**
- Rahapeliautomaateista saatavilla tuloilla turvataan osaltaan monimuotoiset palvelut eri puolella Suomea. Sijoituspaikkakorvauksilla on ratkaiseva merkitys varsinkin syrjäseutujen ja pienten paikkakuntien yrityksille, työpaikoille ja palveluiden säilymiselle.

MA·RA

Huvipuistoissa olevien pelilaitteiden palkinnot

- Huvipuistoissa on ollut vuosikymmenten ajan pelilaitteita ja – automaatteja, joista huvipuistokävijä voi sattumaan perustuen voittaa erilaisia palkintoja (arpajaislain 56 § 1 mom). Näitä pelejä ovat muun muassa narunveto, onnenpyörä, onginta, pallon heitto sekä tavara-automaatteina esimerkiksi kourapeli.
- Arpajaislain 56 §:n 2 momentissa säädetty voiton enimmäisarvo on määritetty noin 20 vuotta sitten. Voiton rahamäärää ei ole tarkistettu, vaikka rahan arvo on muuttunut merkittävästi tässä ajassa inflaation takia.
- **MaRa esittää, että 56 §:ssä mainittua voiton maksiarvoa nostetaan 100–150 euroon ja että pelilaitteista ja automaateista voi saada voitoksi myös muun rahanarvoisen etuuden**.
  - Maksimiarvon tarkistaminen on tarpeellista, jotta palkintona voisi olla myös huvipuistokävijöille mielekkäitä pääpalkintoja. Huvipuistopelien pelaaminen on hauskanpitoa ja pelaaminen asiakasta kohti on euromääräisesti hyvin pientä. Mahdollisuus hyvällä tuurilla voitettaviin arvokkaampiin pääpalkintoihin ei muuta pelaamisen luonnetta toiseksi.

MA·RA